РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Цвірка Костянтина Володимировича «Публічно-приватне партнерство як чинник сталого територіального розвитку», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування

Актуальність дослідження підсилюється кризовими явищами останніх років, зокрема пандемією COVID-19 та війною в Україні, які загострили проблеми недостатнього фінансування розвитку територіальних громад, старіння інфраструктури та зниження якості життя населення. В таких умовах ППП постає дедалі більш привабливою альтернативою для органів публічної влади, оскільки дозволяє залучати додаткові ресурси та інноваційні рішення від приватного сектору при збереженні державного контролю та впливу на реалізацію проектів в інтересах громадян.

Важливість дослідження підтверджується також успішним зарубіжним досвідом застосування ППП як потужного інструменту сталого розвитку територій у різних сферах – від транспортної та енергетичної інфраструктури до охорони здоров'я, освіти та соціальних послуг. Водночас ефективне використання цього механізму вимагає розвиненого інституційного середовища, дієвих механізмів державної підтримки, компетентних учасників з обох сторін та культури довірчого партнерства між публічним і приватним секторами.

Основні наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, ступень її обґрунтованості і достовірності.

У дослідженні запропоновано вирішення актуального завдання з обґрунтування теоретичних засад та розробки практичних рекомендацій щодо удосконалення публічно-приватного партнерства як чинника сталого територіального розвитку. Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення таких завдань:

- дослідити теоретичні засади публічно-приватного партнерства

(ППП), визначити його сутнісні характеристики та форми в контексті сталого територіального розвитку;

- обґрунтувати концептуальні засади сталого територіального розвитку, розкрити його соціальні, економічні та екологічні виміри, а також роль ППП у досягненні цілей сталого розвитку на місцевому рівні;
- узагальнити міжнародні практики впровадження ППП у різних сферах сталого розвитку та визначити можливості їх адаптації до українських реалій;
- дослідити сучасний стан розвитку ППП в Україні, включаючи виявлення ключових проблем та обмежень в умовах воєнного стану;
- обґрунтувати організаційно-економічний механізм активізації публічно-приватного партнерства на місцевому рівні на основі інтеграції інституційної, фінансової та компетентнісної складових;
- розробити методичний підхід до комплексної оцінки впливу проєктів публічно-приватного партнерства на сталий розвиток територій з урахуванням екологічних, соціальних та економічних ефектів.

Об'єктом дослідження є публічне управління сталим територіальним розвитком.

Предметом дослідження є публічне-приватне партнерство як чинник сталого територіального розвитку в Україні.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження є фундаментальні положення теорій публічного управління, публічно-приватного партнерства, сталого розвитку, а також напрацювання провідних вітчизняних і зарубіжних учених у цих сферах.

У роботі використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Методи абстрагування, узагальнення, системного аналізу застосовано для визначення сутності та особливостей публічно-приватного партнерства як механізму реалізації інфраструктурних проектів, його ролі у забезпеченні сталого розвитку територій. Методи порівняльного аналізу, синтезу та класифікації використано для систематизації форм,

моделей та механізмів ППП, виявлення їхніх специфічних рис, переваг і недоліків. Структурно-функціональний аналіз та моделювання застосовано для розробки авторського організаційно-економічного механізму активізації публічно-приватного партнерства на місцевому рівні, визначення його структурних елементів, функцій та взаємозв'язків між ними. Методи статистичного аналізу, економіко-математичного моделювання використано для кількісної оцінки стану та тенденцій розвитку ППП в Україні на основі офіційних даних. Експертні методи, зокрема SWOT-аналіз, застосовано для виявлення ключових проблем та формулювання рекомендацій щодо вдосконалення політики у сфері публічно-приватного партнерства в Україні з урахуванням принципів сталого розвитку. Метод бенчмаркінгу використано для вивчення успішних зарубіжних практик застосування ППП у різних сферах сталого розвитку територій, оцінки можливостей адаптації кращого світового досвіду до українських реалій.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативно-правові акти України, дані Державної служби статистики, звіти міжнародних організацій, аналітичні матеріали зарубіжних та вітчизняних дослідницьких інституцій, наукові публікації з питань публічно-приватного партнерства та сталого розвитку територій.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у вирішенні конкретного науково-прикладного завдання – теоретичного обґрунтування та розробки практичних рекомендацій з удосконалення публічно-приватного партнерства як чинника сталого територіального розвитку.

Практичне значення одержаних результатів дослідження. визначається можливістю використання їх положень та рекомендацій органами державної влади та місцевого самоврядування для удосконалення політики у сфері публічно-приватного партнерства з урахуванням принципів сталого розвитку територій.

Результати дослідження можуть бути корисними для Міністерства розвитку громад та територій України, інших центральних органів

виконавчої влади при розробці стратегій, програм та заходів зі стимулювання ППП як механізму залучення інвестицій, впровадження інновацій та модернізації інфраструктури в контексті повоєнного відновлення країни.

Напрацьовані рекомендації щодо активізації публічно-приватного партнерства на місцевому рівні, підвищення інституційної спроможності територіальних громад у цій сфері, диверсифікації джерел фінансування проектів та розвитку компетентностей їх учасників можуть бути використані органами місцевого самоврядування при плануванні власної інвестиційної політики та підготовці проектних пропозицій. Розроблені у дисертації методичні підходи до оцінки впливу проектів ППП на сталий розвиток територій та готовності громад до їх реалізації можуть застосовуватись органами влади різних рівнів, а також агенціями регіонального розвитку як інструменти аналізу та відбору пріоритетних проектів.

Матеріали дисертації можуть використовуватись у навчальному процесі закладів вищої освіти при викладанні дисциплін з публічного управління, публічно-приватного партнерства, регіонального розвитку.

Представлені результати дисертаційного дослідження мають практичну цінність, що підтверджується довідками про впровадження наданими Харківським обласним центром зайнятості № 62-1833/25 від 23.06.2025 (Додаток А) та Управлінням у справах молоді та спорту Харківської обласної державної адміністрації № 01-29/1069/1 від 30.06.2025 (Додаток Б)

Повнота викладу основних положень, висновків та рекомендацій в опублікованих працях дисертанта Основні результати дисертаційного дослідження оприлюднені на міжнародних наукових конгресах та науково-практичних конференціях в різних містах України, а також за кордоном.

Основні положення дисертаційної роботи опубліковано в 8 наукових працях, у тому числі – 4 статтях в наукових фахових виданнях, та 4 – тезах конференцій. Загальний обсяг публікацій автора за темою дослідження – 3,45 др.арк. У наукових працях в повній мірі відзеркалено всі розділи рецензованої дисертації.

Загальні висновки до дисертації відповідають її змісту, конкретно висвітлюючи отримані наукові та практичні результати. Слід зазначити, що дисертація є закінченою науковою працею, в якій містяться нові наукові доробки, що мають певну теоретичну та практичну цінність.

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертаційного дослідження.

Оцінюючи в цілому позитивно прорецензовану дисертаційну роботу, маємо певні зауваження:

1. Аналізуючи етапи розвитку процесу нормотворення щодо становлення публічно-приватного партнерства, автор не всі свої пропозиції доводить до рівня конкретних методичних рекомендацій.

2. В дисертаційній роботі залишається незрозумілим, в чому автор вбачає триєдиний організаційно-економічний механізм активізації публічно-приватного партнерства на місцевому рівні.

Втім, висловлені зауваження і побажання в цілому не зменшують позитивної оцінки дисертаційного дослідження Цвірка Костянтина Володимировича .

Загальна оцінка дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Цвірка Костянтина Володимировича «Публічно-приватне партнерство як чинник сталого територіального розвитку» є завершеним науковим дослідженням, що вирішує науково-прикладне завдання, щодо розвитку теоретичних засад та обґрунтування науково-прикладних рекомендацій з удосконалення публічно-приватного партнерства як чинника сталого територіального розвитку.

Представлена дисертаційна робота на тему «Публічно-приватне партнерство як чинник сталого територіального розвитку» відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів «Про затвердження порядку присудження наукового ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року №44, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі публічного управління та адміністрування за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

Офіційний рецензент:
кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри управління
у сфері цивільного захисту
навчально-наукового інституту
цивільного захисту
Національного університету
цивільного захисту України Олена ЛЯШЕВСЬКА